2024/2274

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2274,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu Varjupaigaameti (enne 19.1.2022: Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet) 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu Varjupaigaameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0106/2024),

A. arvestades, et Euroopa Liidu Varjupaigaameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude eelarvestuse ([1]) kohaselt oli ameti 2022. aasta lõplik eelarve 186 842 192 eurot, st 2021. aasta eelarvest 12,46 % suurem; arvestades, et ameti eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud summast;

B. arvestades, et 2022. aasta juunis allkirjastas amet komisjoniga toetuslepingu, et viia ellu ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) III etapp „ELi piirkondlik toetus kaitset arvestavatele rändehaldussüsteemidele Lääne-Balkani riikides, III etapp, leping nr 2“ (edaspidi „Lääne-Balkani riikidele mõeldud IPA III“), mille koguväärtus on 6 miljonit eurot ja mille rakendamisperiood on 47 kuud;

C. arvestades, et 2022. aastal ameti eelarve järsult suurenes, sest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/2303 ([2]) anti ametile uusi ülesandeid, et ametist saaks varjupaigavaldkonna eksperdikeskus;

D. arvestades, et liidus oli 2022. aastal peaaegu 1 miljon varjupaigataotlejat ja ligikaudu 4 miljonit ajutise kaitse saajat;

E. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2022 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta on saanud ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta piisava kindluse;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

1. märgib, et 2022. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli kõnealuse aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 96,23 %, mis on 2021. aasta määrast (96,67 %) veidi (0,44 % võrra) madalam; märgib, et jooksval aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 89,55 %, mis on 2021. aasta määrast (90,91 %) 1,36 % võrra madalam; märgib murega, et 2021. aastast 2022. aastasse üle kantud summade tühistamise määr (15 %) oli suhteliselt kõrge ja ületas ametile aasta koha seatud piirmäära, s.o vähem kui 10 %;

2. rõhutab, et 2022. aastal võttis ameti haldusnõukogu vastu kaks eelarve muutmise ettepanekut; märgib sellega seoses, et amet viis läbi oma 2022. aasta eelarve vahehindamise, mille käigus tehti kindlaks, et amet peab komisjonilt taotlema lisatoetust, mis kulukohustuste assigneeringutena on 12 miljonit eurot ja maksete assigneeringutena 6 miljonit eurot, et täita lisaülesandeid, mis tulenevad humanitaarkriisist, mille on põhjustanud Venemaa õigusvastane ja provotseerimata sissetung Ukrainasse; märgib, et need summad sisaldusid esimeses eelarve muutmise ettepanekus, mille amet võttis vastu 2022. aasta septembris; peab aga kahetsusväärseks, et kui ameti eelarve ja planeerimistegevus sügisel läbi vaadati, toodi Ukraina kriisiga seotud tegevuskavade rakendamisega seoses esile ettenägemata viivitused, mis tõid kaasa negatiivse (teise) eelarvemuudatuse, mille haldusnõukogu võttis vastu 2022. aasta novembris ja mille kohaselt vähendati maksete assigneeringuid 12 miljoni euro võrra; märgib ühtlasi, et ameti eelarvemuudatustes võeti arvesse ka Taani vabatahtlikku osalustasu (teine makse summas 94 063 eurot) EASO ja Egiptuse vahelise koostöökava rakendamiseks ning Lääne-Balkani riikidele mõeldud IPA III rahastamiseks tehtud esimesi eelmakseid (2 968 129 eurot);

([1]) ELT C 38, 31.1.2023, lk 180.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2303, mis käsitleb Euroopa Liidu Varjupaigaametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 439/2010 (ELT L 468, 30.12.2021, lk 1).

3. võtab teadmiseks kontrollikoja aruandes esitatud tähelepaneku, mis puudutab Schengeni lepinguga ühinenud riikide poolt ameti eelarvesse makstud osalustasu ning mille kohaselt on liidu ja nende riikide vahel sõlmitud kokkulepped, mis on nende osalustasude arvutamise õiguslikuks aluseks, ebaselged ja võimaldavad erinevaid tõlgendusi, mistõttu on iga Schengeni lepinguga ühinenud riigi osalustasu (ameti eelarvesse) ligikaudu 0,7 miljonit eurot (7 %) väiksem, kui see peaks tegelikult olema, mis on tingitud sellest, et arvutamiseks kasutatakse valemit, mida kontrollikoda peab ekslikuks, sest osalustasumäär korrutatakse summaga, mille puhul on arvesse võetud üksnes liidu eelarvest ameti tegevusele antavat toetust, kuid kontrollikoja hinnangul peaks see summa sisaldama ka Schengeni lepinguga ühinenud riikide osalustasu; kutsub komisjoni üles käsitlema seda küsimust läbirääkimistel, mida hakatakse Schengeni lepinguga ühinenud riikidega pidama uute lepingute üle, mis hõlmavad Schengeni lepinguga ühinenud riikide osalemist ameti töös, et tagada lepingutes suurem selgus;

Tulemused

4. märgib, et 2022. aastal mõõdeti ameti tulemuslikkust 204 aastaeesmärgi alusel, millest 48 % ületati, 26 % saavutati, 10 % saavutati peaaegu, 12 % saavutamine viibis ja 4 % ei olnud võimalik mõõta;

5. tunnustab ametit selle ees, et 2022. aastal tegi ta määruse (EL) 2021/2033 uute sätete täielikul rakendamisel suuri edusamme; võtab eelkõige teadmiseks ameti 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise järelmeetmete aruande (edaspidi „järelmeetmete aruanne“) põhjal, et amet moodustas nõuandefoorumi ja varjupaigaekspertide reservnimekirja, millesse oli 2023. aasta juuni keskpaigaks kantud juba 360 liikmesriikide poolt heakskiidetud eksperti (500st, nagu on nõutud kõnealuses määruses), ning korraldas menetluse, et võtta tööle põhiõiguste ametnik, kes asus ametisse 2023. aasta mais, ning konsulteeris sidusrühmadega, et kavandada ja vastu võtta kaebuste lahendamise mehhanism; märgib seoses järelevalvemehhanismiga, et metoodika ja programm on väljatöötamisel ning nende vastuvõtmine on kavandatud 2024. aasta esimesse kvartalisse ning seejärel viiakse ellu järelevalve katseprojekt;

6. märgib seoses tegevusvaldkonnaga, mis hõlmab kontaktametnike lähetamist liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse, et inimressursside piiratuse tõttu koondas amet liikmesriigid rühmadesse ja üks kontaktametnik tegutseb kuni neljas liikmesriigis, ning et kontaktametnike saatmiseks kolmandatesse riikidesse puudub ajakava; tunnistab, et ametil on vaja lisavahendeid, et määruse (EL) 2021/2303 nõudeid selles valdkonnas täielikult täita, ning kordab, et kutsub komisjoni üles võtma tulevaste ametikohtade loetelude üle otsustamisel ameti operatiivvajadusi rohkem arvesse;

7. võtab teadmiseks, et 2022. aastal tuli ametil hakata täitma uusi ülesandeid ja lahendama arvukaid probleeme, mis olid tingitud Venemaa õigusvastasest sissetungist Ukrainasse; märgib sellega seoses, et asjaomaste riiklike ametiasutuste taotlusel laiendas amet oma tegevust veel kuuele liikmesriigile, mille tulemusel koostati tegevuskavad kokku 14 liikmesriigis; tunnustab ametit ka nende liikmesriikide abistamise eest ajutise kaitse direktiivi rakendamisel; märgib ühtlasi, et amet toetas vabatahtliku ümberasustamise programmi, mis aitab Ukrainast põgenevatel inimestel liitu ümber asuda ja taotleda ajutist kaitset, korraldas riikide haldusasutustele ajutise kaitse direktiivi alaseid koolitusi, töötas välja riigipõhiseid teabematerjale (raamatud, voldikud ja plakatid) ning andis ajutise kaitse kohta kohandatud teavet, suurendas olukorraanalüüside koostamist ja lähetas töötajaid esimest korda kolmandasse riiki (Moldova); tunnustab peale selle ameti aktiivset osalemist Euroopa ühise varjupaigasüsteemi välismõõtmes, millega toetatakse EL+ riike 2 585 inimese ümberasumisel 13 valiku- ja kolme lahkumiseelse missiooni toetamise kaudu;

8. rõhutab muude 2022. aasta saavutuste hulgas, et amet koostas ligikaudu 3 000 lehekülge päritoluriiki puudutavaid materjale, käsitles rohkem kui 1 000 individuaalset meditsiinilist taotlust, mis on seotud ameti päritoluriigipõhise meditsiinitegevusega, korraldas koolitusi, millel osales kokku rekordarv (13 000) inimest, ning avaldas ja/või ajakohastas riigipõhiseid suuniseid (Somaalia, Afganistani ja Iraagi kohta); tunnustab ametit ka Lääne-Balkani riikide abistamise eest, tehes seda Albaanias, Bosnias ja Hertsegoviinas, Kosovos, Montenegros, Põhja-Makedoonias ja Serbias peamiste varjupaigamenetluste alase institutsioonilise suutlikkuse suurendamise, koolituse ja töökohapõhise juhendamise kaudu;

Tõhusus ja selle suurendamine

9. märgib, et amet on teinud koostööd mitme justiits- ja siseküsimuste valdkonna ametiga (nt Frontex, eu-LISA, FRA, CEPOL) seoses muu hulgas olukorrateadlikkust käsitlevate teabematerjalide, operatiivprobleemide lahendamise (sealhulgas lähetatud töötajate) toetamise, õppimise ja teabevahetuse ning koolituse ja suutlikkuse suurendamisega; rõhutab, et vahendite korrektseks jaotamiseks tuleb teha koostööd; märgib ühtlasi, et teenustaseme kokkuleppe kohaselt asub ameti IKT loogilise taristu ja kommunikatsiooni taastekeskus eu-LISAs; ergutab ametit jätkama ameti uute volituste raames parimate tavade vahetamise viiside ja võimaluste uurimist, et teiste ametitega ressursse jagada ja vastastikust huvi pakkuvates valdkondades koostoimet arendada, et suurendada tõhusust;

10. väljendab heameelt selle üle, et amet võttis 2022. aastal tõhususe ja lihtsustamise suurendamiseks meetmeid, nagu menetlusetappide vähendamine, korduvate ülesannete automatiseerimine ja horisontaalsete teenuste osutamiseks organisatsioonilise mudeli kasutuselevõtt, mis toob haldusteadmised kasutuskohale kaug-, füüsilise või hübriidkohaloleku kaudu lähemale, tuues seeläbi kasu riigi toimingutele sellistes valdkondades nagu tehingute finantsalgatus, IKT-tugi, õigusabi ja vahendite haldamine; tunnustab ameti suuremat tõhusust töötajate turvalisuse tagamisel riikides toimunud rohkemate operatsioonide puhul, kasutades samu ressursse nagu 2021. aastal; märgib peale selle, et amet rakendas mitmeid meetmeid, mille eesmärk on parandada tõhusust sellistes valdkondades nagu küberturvalisus (nt intsidentidele reageerimise automatiseeritud töövoog), hanked (kõige sagedamini ostetavate kaupade ja teenuste jaoks teabekeskuste määramine, et parandada menetluste kvaliteeti ja õigeaegsust ning pakkuda tuge hangete varajastest etappidest alates), IKT (andes kasutajatele võimaluse saada oma taotluste staatuse kohta teavet ühtsest kontaktpunktist) ja personalihaldus (avades muu hulgas esimesed SYSPERi moodulid identiteediandmete, organisatsiooni, teenistuskäigu, isikuandmete ja tööajahalduse kohta, samuti piletisüsteem tugiteenuste jaoks, mida saavad kasutada kõik ameti töötajad); kutsub ametit üles komisjoni riigihangete haldamise vahendit täielikult rakendama; võtab ameti 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks, et ameti põhitegevusele eraldatud vahendite osakaal suurenes ka 2022. aastal ja jõudis 79,13 %-ni (2021. aastal 72,14 % ja 2020. aastal 68,68 %);

11. võtab kontrollikoja aruande põhjal kahetsusega teadmiseks, et amet ei kuulu nende ametite hulka, kes on koostanud oma tegevuse energiatõhususe ja kliimaneutraalsuse parandamise kava, on oma iga-aastasesse tegevusaruandesse lisanud mingil kujul keskkonnaaruandluse ja saanud EMASi registreeringu; rõhutab aga vastuste põhjal, mis amet parlamendi kirjalikult vastatavatele küsimustele andis, et amet käivitas 2022. aastal keskkonnajuhtimissüsteemi väljatöötamise ja rakendamise ettevalmistamise esimese etapi ning võttis selle järgnevate etappide ettevalmistamiseks meetmeid; ergutab ametit jätkama suutlikkuse suurendamise meetmetes osalemist ning tegema teiste ametite ja liidu institutsioonidega koostööd, et ameti EMASi sertifitseerimisprotsessi kiirendada; rõhutab, et amet lisab keskkonnaaspektid tehnilistesse kirjeldustesse või pakkumuste hindamise kriteeriumidesse, näiteks kinnisvaralepingute, sööklateenuste ja puhastusteenuste puhul; kutsub ametit üles kaaluma ka keskkonnahoidlike riigihangete poliitika väljatöötamist; nõuab tungivalt, et amet kaaluks nii oma taristus kui ka siseprotsessides kestlike ja energiatõhusate vahelahenduste rakendamist, näiteks digitaalsete vahendite ja dokumendihalduse ulatuslikumat kasutamist;

Personalipoliitika

12. võtab teadmiseks, et ameti kõrgemas ja keskastme juhtkonnas oli 9 meest (69 %) ja 4 naist (31 %) (sama mis 2021. aastal), haldusnõukogus oli 27 meest (48 %) ja 29 naist (52 %) (võrreldes 2021. aastaga parem tasakaal) ning kõigi töötajate hulgas oli kokku 203 meest (39 %) ja 316 naist (61 %) (sama mis 2021. aastal); tuletab meelde, et tuleb tagada töötajate sooline tasakaal, ja kutsub ametit üles arvestama seda aspekti seoses töötajate töölevõtmise ning kõrgema ja keskastme juhtide valimisega; võtab rahuloluga teadmiseks ameti võetud kohustuse lisada oma tulevasse personalistrateegiasse meetmed, milles seatakse prioriteediks ametis soolise esindatuse ja mitmekesisuse edendamine, ning edendada juhtimisoskuse arendamise programme, mis on mõeldud tulevastele juhtidele; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle kohustuse täitmise kohta aru;

13. märgib, et 31. detsembril 2022. aastal oli ametikohtade loetelust täidetud 90 % (2021. aastal 87 %), kusjuures liidu eelarves kinnitatud 371 ajutise teenistuja ametikohast (2021. aastal oli kinnitatud ametikohti 366) oli täidetud 333; väljendab heameelt selle üle, et ameti ametikohtade täitmise määr on taas tõusnud; peab kahetsusväärseks, et tööjõu voolavus suurenes 2021. aasta 4,1 %-lt 2022. aastal 8,2 %-le; märgib, et 2022. aastal töötas ameti heaks ka 184 lepingulist töötajat ja 10 lähetatud riiklikku eksperti; rõhutab, et Ukraina sõja ja ajutise kaitse direktiivi rakendamise tõttu andis komisjon ametile kaheks aastaks 90 lühiajalist lepingulise töötaja ametikohta; märgib, et 2022. aastal avaldas amet 29 vaba ametikoha kohta teate ning tegi ajutistele teenistujatele ja lepingulistele töötajatele 138 tööpakkumist;

14. väljendab heameelt ameti poliitika üle, mis käsitleb inimväärikuse kaitsmist ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamist, komisjoni haldusjuurdluste ja distsiplinaarmenetluste läbiviimist käsitlevate reeglite rakendamist ning liidu personalieeskirjade artikli 24 kohaseid abitaotlusi käsitlevaid sisesuuniseid; võtab parlamendi kirjalikult vastatavatele küsimustele antud ameti vastuste põhjal teadmiseks, et ametile teatati 2022. aastal kolmest ahistamisjuhtumist, millest kahe puhul juurdlust ei algatatud, sest ahistamise kohta puudusid esmapilgul usutavad tõendid ja need lõpetati ilma täiendavate meetmeteta, kuid kolmanda juhtumi puhul algatati haldusjuurdlus; palub ametil hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selle juurdluse tulemustega kursis; märgib rahuloluga, et komisjoni siseauditi talituse soovituse kohaselt võttis amet 2023. aasta aprillis vastu haldusjuurdluste ja distsiplinaarmenetluste suunised; rõhutab, et tuleb kehtestada tugevad ahistamisvastased raamistikud, eelkõige äärmiselt pingelises ja nõudlikus töökeskkonnas; kutsub ametit üles nägema selles küsimuses nii uutele kui ka olemasolevatele töötajatele ette koolituskava;

15. võtab kommentaaridest, mille amet esitas 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses parlamendi tehtud horisontaalsete tähelepanekute kohta, ja ameti järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks, et viimastel aastatel (alates 2019. aastast) on amet kasutanud välise õigusbüroo (mis on spetsialiseerunud liidu avaliku teenistuse õigusele) teenuseid väidetavate ahistamisjuhtumitega (s.o personalieeskirjade artikli 24 kohased abitaotlused) tegelemiseks; märgib sellega seoses, et ameti õigusteenuste üksus viib läbi hindamise, et teha kindlaks, kas väliselt õigusbüroolt on vaja tuge või nõu küsida, ning et üksus haldab asjaomast menetlust ja teeb kõigil neil juhtudel koostööd ameti personaliosakonnaga;

16. tuletab meelde kontrollikoja tähelepanekut, et 2020. aastal oli ameti ametikohtade loetelus 16 vaba juhtivat ametikohta, millest 10 olid rohkem kui aasta aega täidetud ajutiselt, ning muid küsimusi, nagu kahel kohal töötavad ajutised juhid; võtab ameti järelmeetmete aruande põhjal rahuloluga teadmiseks edasised leevendusmeetmed, mida amet võttis, et järgida personalieeskirjade artikli 7 lõiget 2, esiteks vähendas ta juhtivatel ametikohtadel üle ühe aasta töötanud ajutiste juhtide arvu 2022. aasta lõpus kahele ja alates 2023. aastast lõpetas ajutiste juhtide kasutamise, nii et ükski töötaja ei tööta ajutise juhina enam kauem kui aasta; väljendab heameelt ameti võetud kohustuse üle seada juhtivate ametikohtade täitmine prioriteediks; tunnustab ametit 2022. ja 2023. aastal tehtud edusammude eest seoses eri keskastme ja kõrgema juhtkonna ametikohtade täitmisega, sealhulgas tegevdirektori asetäitja töölevõtmise menetlustega, sest ameti järelmeetmete aruande kohaselt on kaks valikumenetlust lõpule viidud, kuid üheksa valikumenetlust on pooleli või lõpule viimata; võtab ameti veebisaidi põhjal teadmiseks, et 15. jaanuari 2024. aasta seisuga töötas ameti halduskeskuse juhi ametikohal kohusetäitja ning ameti institutsiooniliste ja horisontaalsete küsimuste keskuse juht on ametikohal ajutise juhina; märgib, et halduskeskuse juhi valimise menetlus on pooleli ja peaks lõppema 2024. aasta esimeses kvartalis; märgib ühtlasi, et institutsiooniliste ja horisontaalsete küsimuste keskuse juhi valimise menetlus on pooleli ja peaks lõppema 2024. aasta esimeses kvartalis; palub ametil hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kõigi nende menetluste tulemustega kursis;

17. rõhutab, et leevendusmeetmed, mida amet võttis selleks, et järgida personalieeskirjade artikli 7 lõiget 2, siseauditi talituse 2022. aasta oktoobris läbi viidud teabekogumismissioon, kontrollikoja kohapealne töö 2022. aasta auditiks, Euroopa Parlamendi 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevas resolutsioonis ametile esitatud asjakohased tähelepanekud ning Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) 24. novembril 2022 algatatud (pooleliolev) uurimine tulenesid ka anonüümsest e-kirjast, mis sisaldas arvukaid väiteid muu hulgas ameti kogu kõrgema juhtkonna põhjustatud personalieeskirjade rikkumiste kohta; nõuab, et amet teeks uurimises OLAFiga täielikult koostööd; võtab 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks kontrollikoja järeldused, et juhtivatel ametikohtadel töötavate ajutiste juhtide palgaastmega seotud hüvitiste arvutamine oli seaduslik ja korrektne, kuid ametikohtade ajutine täitmine üle ühe aasta ei vastanud nõuetele, aga eeskirjadevastaseid makseid sellega ei kaasnenud; palub ametil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni uurimise edenemisest ja selle etappidest;

18. on mures ameti sisejuhtimise ja -menetluste pärast, arvestades, et OLAF algatas 2022. aastal ühe juhtimis- ja personalipoliitika uurimise, mis puudutas väidetavalt onupojapoliitikat, ning samuti inimõiguste austamise seiramist puudutava uurimise; kordab, et kutsub ametit üles tegema uurimisorganiga täielikku koostööd ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile tulemustest ja parandusmeetmetest aegsasti teada;

19. tuletab meelde, et 2018. aastal viis OLAF lõpule veel ühe uurimise, mille tulemusel esitati järeldused, mis olid seotud näiteks halva personalijuhtimisega, ameti tegevdirektori tagasiastumisega ja ameti haldusnõukogu poolt juhtimisalase tegevuskava vastuvõtmisega, mille eesmärk on taastada ametisisene ja -väline usaldus, tugevdada juhtimisstruktuuri ja taastada ametisisene suutlikkus; märgib, et kontrollikoda märkis oma aastaaruandes, et tähelepanek, mis käsitles täitmata juhtivate ametikohtade suurt arvu ja juhtivate ametikohtadega seotud ebakindluse probleemi, mis võis kahjustada ameti juhtimist ja strateegilist järjepidevust, on suletud ja sellega on piisavalt tegeletud; võtab teadmiseks, et vastavalt määruse (EL) 2021/2303 artikli 41 lõike 1 punktile t teeb haldusnõukogu kõik otsused ameti sisestruktuuride loomise kohta, samas kui komisjon kui ameti haldusnõukogu liige teeb korrapäraselt järelevalvet ameti ümberkorraldamise üle; märgib aga, et vaatamata ameti poolt viimastel aastatel tehtud ümberkorraldustele paistab endiselt esinevat probleeme, nagu on märgitud 2023. aasta jaanuari anonüümses kirjas; võtab teadmiseks 2022. aasta kohta tehtud kontrollikoja järeldused, mis põhinevad ameti võetud parandusmeetmetel; kutsub sellega seoses komisjoni üles leidma lahendusi ameti hiljutiste ümberkorralduste sõltumatuks hindamiseks ning loodab, et siseauditi talituse käimasolev personalijuhtimise audit annab asjakohase hinnangu selle kohta, mil määral võivad ameti praegune organisatsiooni skeem ja ülesannete jaotus ameti kesk- ja kõrgema juhtkonna ametikohtade vahel tekitada muu hulgas ebatõhususe, halva personalijuhtimise ja läbipaistmatuse (sealhulgas ameti haldusnõukogu suhtes) ohu;

20. märgib murega, et amet ei ole mitmekesisust ja kaasamist käsitlevat hartat vastu võtnud ega andnud aru puuetega inimeste integreerimiseks võetud meetmetest; tuletab meelde, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaselt on puude tõttu diskrimineerimine keelatud ja hartas tunnustatakse puuetega inimeste õigust meetmetele, mille eesmärk on tagada nende iseseisvus, sotsiaalne ja tööalane integratsioon ning osalemine ühiskonnaelus; võtab aga teadmiseks ameti võetud kohustuse tegeleda nende valdkondadega meetmete abil, mida hakatakse rakendama pärast tulevase personalistrateegia vastuvõtmist; märgib ühtlasi, et amet on teinud algatusi ja võtnud mitmesuguseid meetmeid, et parandada oma töötajate heaolu tööl ning töö- ja eraelu tasakaalu, näiteks sihipärased koolituskursused, teenustaseme kokkulepped lastehoiuteenuse osutajate ja koolidega, psühholoogiline ja sotsiaalne tugiteenus, teadlikkuse suurendamise kampaaniad ning vabaajategevus;

Hanked

21. tuletab meelde kontrollikoja poolt eelarveaastate 2017 ja 2020 kohta esitatud tähelepanekuid, mille kohaselt olid Lesbosel ja Roomas ruumide üürimiseks korraldatud hanked ebapiisava konkurentsi ja säästlikkuse põhimõtte eiramise tõttu ebakorrektsed; võtab kontrollikoja aruande põhjal teadmiseks, et kõik nende menetlustega seoses tehtud maksed on eeskirjadevastased, sealhulgas nendega seotud maksed summas 281 095 eurot, mis tehti 2022. aastal; võtab kontrollikoja aruande põhjal rahuloluga teadmiseks ameti võetud parandusmeetmed, mille kohaselt lõppesid Lesbosel ja Roomas asuvate ruumide üürilepingud vastavalt 30. aprillil 2023 ja 31. juulil 2023; võtab 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks, et koostöös Kreeka ametiasutustega otsitakse Lesbosel ruumide üürimiseks kestlikku lahendust;

22. võtab teadmiseks kontrollikoja aruandes esitatud tähelepaneku, et amet ostis IT-seadmeid pakkuja veebikataloogist, mitte finants- ja tehnilistes pakkumistes sisalduvast eelnevalt heaks kiidetud hinnakirjast, mistõttu oli ostuhind 44 % (mis vastab 49 224 euro suurusele summale, mida kontrollikoda pidas eeskirjadevastaseks) kallim kui see, mis oleks olnud juhul, kui see oleks põhinenud eelnevalt heakskiidetud hinnakirjal; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et otsus neid esemeid osta oli tingitud operatiivvajadustest ja kiireloomulisusest ning IT-tarvikute piiratud kättesaadavusest turul ning ette olid nähtud piisavad kontrollid, et saada piisav kindlus selle kohta, et asendusesemete ostmisel veebipõhisest kataloogist ei ole hind kõrgem kui töövõtja algses pakkumuses olnud asjaomase toote hind;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

23. peab kiiduväärseks edusamme, mida amet tegi 2022. aastal huvide konfliktide haldamise ja ennetamise valdkonnas, ning eetikasuuniseid, mis koostati ettevalmistava töö kaudu, mille tulemusel võeti 2023. aasta jaanuaris vastu üks otsus, mida kohaldatakse ameti haldusnõukogu liikmete ning ameti nõuandefoorumisse kuuluvate organisatsioonide ja pädevate asutuste suhtes, ning kaks ameti töötajate suhtes kohaldatavat otsust; väljendab heameelt ameti eetikakorrespondendi ametisse nimetamise üle ja ameti võetud kohustuse üle lisada huvide konfliktide deklaratsioonide standardtekstid nende koosolekute kutsetesse, kus osalevad välisosalejad; märgib rahuloluga, et amet on välja töötanud suunised ametist lahkuvate töötajate suhtes kohaldatavate töösuhtejärgsete eeskirjade ja menetluste kohta;

24. märgib, et haldusnõukogu liikmete huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused ning ameti juhtkonna huvide deklaratsioonid ja elulookirjeldused on avaldatud ameti veebisaidil; märgib aga, et ametisiseste ja välisekspertide elulookirjeldusi ameti veebisaidil ei ole; võtab ameti vastuste põhjal parlamendi kirjalikult vastatavatele küsimustele teadmiseks, et 2022. aastal ei olnud ameti tasandil algatatud, lõpetatud ega pooleli ühegi huvide konflikti ega rikkumisest teatamise juhtumi menetlemist; tunnustab ametit tiheda dialoogi pidamise eest varjupaiga valdkonnas tegutsevate asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega ameti nõuandefoorumi kaudu, mis loodi 2022. aasta juunis (116 liiget) määrusest (EL) 2021/2303 tulenevate uute normide kohaselt;

Sisekontroll

25. võtab teadmiseks kontrollikoja aruandes esitatud tähelepaneku, et oli kolm juhtumit, mille puhul oleks edasivolitamist tulnud uuesti kinnitada 2021. aasta aprillis, kuid seda tehti alles 2022. aasta veebruaris, mis tähendab, et amet rikkus oma sise-eeskirju, milles on sätestatud, et finantsorgani edasivolitusi uuendatakse niipea, kui uus volitatud eelarvevahendite käsutaja on määratud;

26. väljendab heameelt edusammude üle, mida amet tegi nende soovituste täitmisel, mis olid siseauditi talituse ja kontrollikoja varasemate auditite põhjal veel ellu viimata; võtab 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks, et mõned soovitused, mis on seotud siseauditi talituse 2020. aasta auditiga („Personalijuhtimine ja eetika Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametis“) ja 2021. aasta auditiga („IT juhtimine ja IT-projektide juhtimine“), on alles elluviimisel või lükatud kaugemasse aega; võtab kontrollikoja aruande põhjal ühtlasi teadmiseks, et kolm järgmist kontrollikoja varasemate auditite tulemusel antud soovitust on veel täitmata: kaks soovitust seoses Lesbosel ja Roomas ruumide üürimise lepingutega, mille puhul amet eeldab, et kontrollikoda loeb need 2024. aastal lõpetatuks, sest viimased seotud (eeskirjadevastased) maksed tehti 2023. aastal, ning üks soovitus tõhusate finantsjärelkontrollide kehtestamise kohta ameti poolt; kutsub ametit sellega seoses üles kiirendama pooleliolevate parandusmeetmete rakendamist ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles valdkonnas tehtud edusammudest;

27. märgib, et amet viis 2022. aastal läbi oma sisekontrollisüsteemi enesehindamise, jõudes järeldusele, et kehtestatud üldised kontrollid toimivad plaanikohaselt, kusjuures 10 põhimõtet on täiesti tõhusad ja 7 põhimõtet tõhusad, samas kui kontrollikeskkonna, kontrollitegevuse ja järelevalve komponentide tasandil on vaja teha mõningaid parandusi; rõhutab peale selle, et 2022. aastal rakendati finantsjärelkontrollide tegemisel riskipõhist strateegiat, mis põhines kaht eelarveaastat (2020 ja 2021) hõlmavatel valimisse kuuluvatel tehingutel ja hankemenetlustel; võtab 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal teadmiseks, et nende kontrollide tulemusel esitati 44 tähelepanekut ja ettepanekud 122 parandusmeetmete võtmiseks; märgib, et 2022. aasta sisekontrollisüsteemi enesehindamise raames kontrollis amet 2023. aasta esimeses kvartalis nende 122 (eelnevalt kokku lepitud) parandusmeetme rakendamise seisu ja tegi kindlaks, et ainult 45 (40 %) puhul olid asjaomased ettevõtteomanikud võtnud parandusmeetmeid aegsasti ja korrektselt; kutsub ametit üles tegelema kõigi pooleliolevate parandusmeetmetega ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles valdkonnas tehtud edusammudest; märgib tunnustavalt, et amet on läbipaistvalt esitanud (2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande IX lisa) nende tuvastatud puuduste ja kokkulepitud parandusmeetmete üksikasjad ja seisu, mis tulenevad eri allikatest (erandite ja mittevastavusjuhtumite haldamine, sisekontrolli järelevalvekriteeriumid, sisekontrollisüsteemi enesehindamised, finantsalased eel- ja järelkontrollid, auditiaruanded, riskijuhtimine jne);

28. tuletab meelde, et 2020. aasta juulis võeti vastu ameti pettusevastane strateegia aastateks 2020–2022, kehtestades 25 prioriteetset meedet, mida jälgitakse mitme kontrollitegevuse kaudu; märgib rahuloluga, et 2022. aastal loeti 93 % selle strateegia rakendamisega seotud kontrollitegevusest elluviiduks; väljendab heameelt selle üle, et amet suurendab teadlikkust kelmuse ja pettusevastastest küsimustest, arvestades, et 56,7 % ameti koosseisulistest töötajatest on osalenud kelmuste ja pettuste ennetamise ja kelmuse- ja pettuseriski kindlakstegemise koolitustel; märgib rahuloluga, et amet on läbipaistvalt esitanud (2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande XII lisa) kontrollitegevuse üksikasjad ja seisu seoses ameti pettustevastase strateegiaga;

Muud märkused

29. märgib, et amet on rakendanud eri meetmeid, et suurendada oma avalikku nähtavust ja kohalolekut internetis, näiteks ajakohastas ta veebisaiti ja võttis kasutusele uue ettevõtte visuaalse identiteedi, ajakohastas oma sotsiaalmeediaportfelli, keskendudes audiovisuaalsetele formaatidele, ning hakkas oma ruumides vastu võtma õpilasrühmi;

30. tuletab meelde ameti rolli rahvusvahelise kaitse taotluste menetlemise toetamisel ning varjupaigataotluste menetlemise eest vastutavate juhtumimenetlejate koolitamisel; märgib, et amet peab jätkama varjupaiga- ja rändetaotluste käsitlemisel liikmesriikide ja kolmandate riikide toetamist; kutsub üles keskenduma eelarves lisatöötajate, eelkõige vähekaitstud rühmadesse kuuluvate taotlejate huvides tegutsevate tõlkide ja psühholoogide värbamisele, et aidata liikmesriikidel tagada rahvusvahelise kaitse varjupaigataotluste aus ja õiglane läbivaatamine;

31. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ([3]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.